

умот за педагошко-методско образование и усовршување на наставниот кадар по историја, кој е одржан на 4 септември, како претконгресна активност. На крајот се прочита и поздравното писмо од учесниците на V конгрес до другарот Тито.

По живата и на моменти полемишна дискусија, се прифатија и неколку заклучоци како што се за: второ издание на Историјата на народите на Југославија (I и II книга), забрзано работење на печатење на третиот том на оваа Историја, модифицирање на насловот на ова капитално дело, кој треба да гласи Историја на народите и народностите на Југославија, прифаќање на заклучоците на Симпозиумот за педагошко-методско образование и усовршување на наставниот кадар по историја, идниот VI конгрес на историчарите на Југославија да се одржи во Црна Гора и друго.

Веднаш по завршувањето на Конгресот се одржа и Годишно собрание на Сојузот на историските друштва на Југославија, кое покрај другото решаваше за некои измени во Статутот и избра нова Сојузна управа. За нов претседател е избран Д-р Димитрије Вујовиќ, директор на Историскиот институт од Титоград.

Во склопот на претконгресните

активности се одржа на 3 и 4 септември меѓународен симпозиум во организација на Југословенскиот комитет за историјата на Втората светска војна со основна тема „Движењето на отпорот против фашизмот во текот на Втората светска војна на Балканот“.

Сликата за работата и резултатите на V конгрес на историчарите на Југославија не би била целосна ако не се споменат и бројните новоскlopени познанства, освежување на старите и размената на мислења и надвор од конгресните сали.

Забавниот дел, покрај другарската вечер опфати и разгледување на Охрид и неговите споменици и две екскурзии низ СРМ со цел да се запознаат гостите со историските знаменитости на Македонија (Хераклеа, Стоби, Баргала и др.).

Тука треба да ѝ се префрли на туристичката организација INEX од Скопје, за некои пропусти, кои придонесоа да не се постигне бараниот ефект.

V конгрес на историчарите на Југославија наполно успеа благодарение на вложените напори на Организациониот одбор, Управата на Сојузот на историските друштва на СР Македонија и еден дел од членството.

X. M.

„АНТИФАШИСТИЧКО ДВИЖЕЊЕ НА МЛАДИНАТА ОД ЈУГОСЛАВИЈА 1936—1945“ — научен собир

Во времето од 25 и 26 септември 1969 година, градот на Уна — Би-хаќ, каде што пред 27 години беше одржан Првиот Антифашистички конгрес на младината на Југославија и каде е основан Антифашистичкиот сојуз на младината на Југославија (УСАОЈ), беше домаќин на

научниот собир посветен на младинското движење на Југославија под наслов: *Антифашистички покрет омладине Југославије 1936—1945*.

На овој собир учествуваа поголем број научни работници од земјата и странство кои поднесоа преску 40 реферати. Од вкупниот број под-

несени реферати, два поднесоа научни работници од Италија и еден од Чехословачка.

Према проблемите и времето за кое беа пишувани рефератите, истите можеме да ги поделиме во две групи. Во првата група спаѓаат рефератите кои обработуваа разни проблеми за младинското движење во Југославија за периодот 1936—1941 г., а во втората кои се однесуваа за периодот на Народноослободителната војна и Револуција во Југославија 1941—1945.

На собирот беа поднесени и четири реферати кои ја обработуваат проблематиката за младинското движење во Македонија и тоа: Д-р Владо Ивановски, „Првиот конгрес на НОМСМ 1943 година“; Д-р Растислав Терзиоски, „За некои сукоби на СКОЈ и напредната средношколска младина на Македонија со денационализаторските стремежи на бугарските окупатори во училиштата на окупирана Македонија 1941—1944 година“; Тодор Симовски, „Учеството на македонската младина во грчкото движење на отпорот“ и Галена Куцуловска, „Вториот конгрес на НОМСМ, допринос во јакнењето на антифашистичката младина на Македонија“.

Како што се гледа од насловите на поднесените реферати истите се однесуваат и обработуваат проблематика за периодот 1941—1945 година.

Првиот ден од работата на собирот поднесени беа вкупно 17 реферати кои се однесуваат за периодот до 1941 година, а вториот ден преостанатите реферати за периодот од 1941—1945 година.

По прочитувањето на рефератите одделно за секоја група се водеше дискусија при што се истакнуваа основните проблеми недоразработе-

ни во поднесените реферати или пак се водеа диалози во врска со некои оцени за младинското движење дадени од страна на поедини референти.

Општ впечаток беше дека Симпозиумот ја постигна својата цел. Во дискусијата се истакна дека се изнесени многу моменти од развојот на младинското движење во Југославија. Посебен интерес за сите присутни предизвика рефератот на Тодор Симовски, за учеството на македонската младина во грчкото движење на отпорот. Ова се потврдува со фактот што тој реферат беше со особено внимание ислушан, а потоа истиот предизвика големо интересирање кај присутните било во дискусијата или пак во одделните разговори. Ова само по себе зборува дека постои огромно интересирање кај југословенските научни работници за развојот на движењето на отпорот на територијата под Грција, а исто така, и за младинското движење. Од друга страна со ова се потврдува оправданоста и потребата на вакви и слични научни собири во земјата и дека е неопходно да се истакнуваат и обработуваат одделни прашања, кои се однесуваат на борбата на македонскиот народ не само од територијата на Грција, ами и на територијата на Македонија под Бугарија.

Сите материјали прочитани на научниот собир во Бихак ќе бидат печатени во посебен зборник и како таков несомнено ќе претставува значаен придонес во проучувањето на младинското движење во Југославија воопшто. Во овој зборник за првпат ќе се појават и статии за младинското движење во Македонија.

Поради интересната проблематика што ја третираа поднесените рефе-

рати, во продолжение ќе ги изнесеме авторите и насловите на рефератите, преведени на македонски јазик, бидејќи сметаме дека истите можат да бидат од корист за наставниците и професорите по историја, за обработка на одделни теми.

(Мирољуб Васиќ, — Борба за единство на младината 1936—1941 год.; Павел Добрила — Народното младинско движење во Словенија од 1936 год.; Грбела Тончи — Напредното младинско движење и фашизацијата на земјата 1936—1941 г.; Д-р Јован Бојовиќ — Младинското движење во Црна Гора 1937—1940 год.; Ивица Гретиќ — Младинското работничко движење во Загреб 1936—1941 год.; Драгомир Булатовиќ — Акциите на антифашистичката младина на Ниш 1936—1941 год.; Дубравка Шкарица — СКОЈ во Босна и Херцеговина 1937—1941 год.; Интернационал маладјожи (органот на Извршниот комитет на КИМ-та) за младинското движење во Југославија 1935—1941; Никола Бабиќ — Младинското движење во БиХ до Првиот конгрес на УСАОЈ; Хранислав Ракиќ — Антифашистичката младина на југот од Србија во навечерието на Втората светска војна; Живан Милисавац — Младинското културно стопанско движење 1936—1938 во Војводина; Славко Одиќ — Младинското движење во Бихаќ до 1941 год.; Бодржиќ Милица — Младинските организации на буржоаските партии 1936—1941; Милутин Фоли — Развивокот на СКОЈ и на младината на Косово и Метохија 1936—1941; Хајро Капетановиќ — Некои карактеристики од работата на младината и СКОЈ во Босанска Краина, непосредно пред војната и вклучувањето на младината во партизанските единици; Д-р Мирослав Тејхман (Чехословачка) — Југословенската напред-

на младина во Чехословачка од 1936—1941; Серџо Ведовато (Италија) — Придонесот на младите Југословени во движењето на отпорот во Италија; Петар Качеванда — Оснивањето на УСАОЈ, првата сеопшта младинска организација во Југославија (уведен реферат); Којиќ Душан — Младината на Југославија во експозицијата на Музејот на револуцијата на БиХ во Сараево; Ковачевиќ Бранко — Создавање на првите организации на Народноослободителните сојузи 1941 година во Југославија; Јозо Петричевиќ — Не само младински туку и воено партиски лидер — за ликот на Иво Лола Рибар; Хајро Капетановиќ — Ударните (работните) бригади како силен стопански фактор на народноослободителната борба во Подгрмеч; Милан Бодирога — Младината на Југославија во НОВ во поетската реч на партизанскиот напреден поет; Радоје Рајовиќ — Обидот на Дража Михајловиќ да формира Равногорска младина во Црна Гора; Славко, Станишиќ — Првиот конгрес на УСАО на Црна Гора; Љубиша Бошњак — Организациона структура на СКОЈ во единиците на НОВ и ПОЈ; Нарциза Ленгел — Кризман — Преглед на развојот и на активноста на СКОЈ во Загреб 1941—1945; Милан Обрадовиќ — Младинските партизански чети на Лика 1942 година; Гојко Бабиќ — Воспитната функција на СКОЈ во НОВ; Д-р Милан Борковиќ — Универзитетската младина на Србија за време на Втората светска војна 1941—1945; Милутин Фолиќ — СКОЈ и УСАОЈ на Косово и Метохија 1941—1945; Милан Миладиновиќ — Моралниот лик на членот на СКОЈ во НОВ и во Револуцијата; Лука Божовиќ — Фочанската

младинска чета; Владо Кеџман — Смеслата и значењето на пионерското движење (децата во НОВ) и Младинските работни акции во текот на НОВ и Драгољуб Петровиќ

— СКОЈ и младината во источна Србија во текот на ослободителната војна 1941—1944 г.).

В. И.

III МЕЃУНАРОДЕН СИМПОЗИУМ ЗА НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА (Будимпешта — Дебрецин од 6 до 11 октомври 1969 год.)

Соодветните специјалисти од источно-европските социјалистички земји (Советскиот Сојуз, НР Полска, ЧССР, НР Унгарија, НР Романија, ДР Германија и НР Бугарија) секоја втора година одржуваат симпозиум, посветен исклучиво на теоретските и практичните проблеми на наставата по историја. Првиот таков симпозиум се одржа во Источен Берлин во 1965 година, а вториот во Прага 1967 година. Овој пат земјадомаин и организатор беше НР Унгарија, каде есента во минатото лето (1969), се одржа овој трет меѓународен собир.

И нашата земја, како социјалистичка, редовно е поканувана да земе рамноправно учество во работата на овие научни среќавања. Од наша, југословенска страна — преку делегација, определена од управата на Сојузот на историчарите на Југославија — поканите беа прифатени. Тоа беше сторено и овој пат, на симпозиумот во Будимпешта и Дебрецин, на кој беа забележани и истапувања односно учество на одделни членови од делегацијата на Југославија со свои соопштенија по темите кои беа разгледувани.

Првиот дел од работа на симпозиумот што се одржа во Будимпешта на 6 и 7 октомври, беше посветен на темата: „Методите на воспитувањето на социјалистичкиот патриотизам и на пролетерскиот интернационализам во наставата по исто-

рија“. При третманот на оваа тема, покрај општите и познатите теоретски поставки за значењето на воспитувањето и одгледувањето љубов спрема својата татковина и на пролетерскиот интернационализам — карактеристично е што добар дел од учесниците во своите кореферати и соопштенија, изнесоа мошне специфичности од училишната практика, а и како насочување во воспитувањето на младината, на љубовта кон социјалистичката татковина и верноста кон социјализмот, но кои во голема мера се актуелни преокупации на сегашната политичка ситуација. Дел од референтите, посебно од Унгарија, мошне поучно и корисно ги изнесоа своите резултати и од контактите на специјалисти што ги оствариле и натамошните стремџи за соработка со своите соседи, и тоа на планот на усогласувањето на наставните програми, а особено оние наставни содржини по историја кои токму му пречат на правилното патриотско и конструктивно делување (а не само преку декларации и пароли) на реализацијата на оваа мошне важна воспитно-образовна компонента на наставата по историја. Ваквите истапувања беа навистина за поздравување.

По поднесувањето на своето соопштение под наслов „Градот Скопје — како пример на воспитувањето на интернационализмот“, едниот од членовите на југословенската делега-